

การศึกษาเปรียบเทียบคุณภาพงบการเงินเมื่อเปลี่ยนจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
เป็นผู้สอบบัญชีภาษีอากร: กรณีศึกษาตัวอย่างในเขตจังหวัดชลบุรี

นนุช เจนการประเสริฐ

15 ต.ค. 2549

207909

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบัญชี

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

กรกฎาคม 2548

ลิขสิทธิ์นี้เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

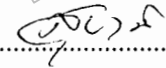
อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่างานนิพนธ์ ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ นงนุช เงินการประเสริฐ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาบัญชี ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

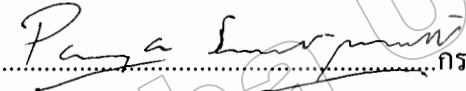
อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ดร. ศิลปäch ปริญพงษ์พัฒน์)

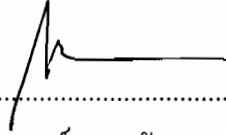
คณะกรรมการสอบปากเปล่างานนิพนธ์

.....ประธาน
(ดร. ศิลปäch ปริญพงษ์พัฒน์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สุชาติ เหล่าปรีดา)

.....กรรมการ
(ดร. ปัญญา สัมฤทธิ์ประดิษฐ์)

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาบัญชี ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จรัส จกรรงค์)

วันที่.../๖...เดือน...๑๔.....พ.ศ. 2548

ประกาศคุณูปการ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก ดร.ศิลป์ชัย ปวีณพงษ์พัฒน์
อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์ที่กรุณาให้คำแนะนำปรึกษาและแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจน
แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วน ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงและ
ขอขอบพระคุณ ดร.ปัญญา สัมฤทธิ์ประดิษฐ์ ตลอดจนคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ทุกท่าน
ที่กรุณาให้คำแนะนำเพิ่มเติมจนทำให้งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณนายทะเบียนจังหวัดชลบุรี ตลอดจนเจ้าหน้าที่ของกรมพัฒนาธุรกิจ
การค้าจังหวัดชลบุรีทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้
เป็นอย่างดี

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบิดา มารดา และทุกคนในครอบครัว ที่ให้การสนับสนุนและเป็น
กำลังใจด้วยดีตลอดมา รวมถึงเพื่อน ๆ พี่และน้อง ๆ และท่านอื่น ๆ ที่มีได้เอื้อนามในที่นี้ ที่มีส่วน
ช่วยให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือ ต่าง ๆ จนทำให้งานนิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

นงนุช เจนการประเสริฐ

45922286: สาขาวิชา: การบัญชี; บข.ม. (การบัญชีมหาชน)

คำสำคัญ: ผู้สอบบัญชีภาษีอากร/คุณภาพงบการเงิน

นางนุช เจนการประเสริฐ: การศึกษาเปรียบเทียบคุณภาพงบการเงินเมื่อเปลี่ยนจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีภาษีอากร: กรณีศึกษาตัวอย่างในเขตจังหวัดชลบุรี (THE COMPARISON ON QUALITY OF FINANCIAL STATEMENT AFTER CHANGING FROM CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS TO TAX AUDITORS: CASE STUDY IN CHOLBURI PROVINCE) อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์: ศิลป์ชัย ปวีณพงษ์พัฒน์, บข.ค. 53 หน้า. ปี พ.ศ. 2548.

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพงบการเงินเมื่อเปลี่ยนจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีภาษีอากร ในเขตจังหวัดชลบุรี โดยพิจารณาจากด้านคุณภาพกำไรของกิจการและด้านการเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ในการศึกษาได้นำงบการเงินที่เปลี่ยนจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีภาษีอากร ในปี พ.ศ.2545 และปี พ.ศ. 2546 เปรียบเทียบกับ งบการเงินของกิจการเดียวกันในปีก่อนที่รับรองโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาต จำนวน 164 ราย โดยใช้สถิติทดสอบค่าเฉลี่ยของสองประชากรแบบจับคู่ (Paired-sample t Test) ที่ระดับนัยสำคัญ .05

ผลการศึกษาคูณภาพงบการเงินด้านคุณภาพกำไรจากการเปรียบเทียบค่าความผันผวนของอัตรากำไรสุทธิต่อยอดขายได้รวมของทุกกลุ่มธุรกิจกับค่าเฉลี่ยของธุรกิจ พบว่าค่าความผันผวนลดลง แสดงว่าคุณภาพกำไรมีความแตกต่างในทางที่ดีขึ้น แต่ความแตกต่างดังกล่าวไม่มีนัยสำคัญสรุปได้ว่าคุณภาพงบการเงินด้านคุณภาพกำไรที่ตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีภาษีอากร และที่ตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาตมีคุณภาพไม่แตกต่างกัน

ผลการศึกษาคูณภาพงบการเงินด้านการเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงินจากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินรวม 3 เรื่อง พบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับการเปิดเผยข้อมูลรวมเพิ่มขึ้น แสดงว่าคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุมีความแตกต่างในทางที่ดีขึ้น และความแตกต่างดังกล่าวมีนัยสำคัญ ซึ่งอาจเป็นผลจากการมีกฎระเบียบของหน่วยงานที่บังคับให้ต้องเปิดเผยเพิ่มมากขึ้น จึงสรุปได้ว่า คุณภาพงบการเงินด้านการเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงินที่ตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีภาษีอากร และที่ตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาต มีคุณภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

45922286 : MAJOR : ACCOUNTING; M.ACC. (ACCOUNTING)

KEYWORDS: TAX AUDITORS, QUALITY OF FINANCIAL STATEMENT

NONGNUCH JANEKANPRASERT:THE COMPARISON ON QUALITY OF
FINANCIAL STATEMENT AFTER CHANEGING FROM CERTIFIED PUBLIC
ACCOUNTANTS TO TAX AUDITORS : CASE STUDY IN CHOLBURI RPOVINCE
ADVISOR: SINCHAI PAVEENPONGPAT, Ph.D. 53 P. 2004.

The study aims to compare the quality of financial statements after changing from certified public accountants to tax auditors in Choburi, focusing on the quality of earnings and the quality of disclosures in notes to financial statements disclosures. The samples were 164 financial statements that has been certified in 2002 and 2003 by tax auditors, comparing with their previous-year financial statements certified by certified public accountants. The statistical analysis applied was the Pair-Sample t Test at significant level 0.05

The result show that the quality of earnings, based on the variation of return on sale of the change-to-tax-auditor businesses, does not statistically differ from that average ratio of their industries. Consequently, the quality of earnings of those financial statements does not differ after changing to tax auditors.

The result indicates that the quality of disclosures in notes to financial statement, based on the compared mean of disclosure level in 3 topics, statistically differ from the disclosures level in previous-year financial statement, which may be effected from the related entity regulation. Therefore, the quality of disclosures in financial statements differs after changing to tax auditors.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
สมมติฐานของการวิจัย	3
กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
ข้อจำกัดงานวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวคิดและทฤษฎี	7
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	7
พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543	8
แนวคิดเกี่ยวกับงบการเงินและการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน	10
แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพกำไร	11
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีนอกตลาดหลักทรัพย์	13
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
สรุปแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	17
ลักษณะประชากร	17
การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง	17
การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	18

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ตัวแปรและการวัดค่า	22
การทดสอบสมมติฐาน.....	24
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	25
4 ผลการวิจัย.....	26
ลักษณะทั่วไปของข้อมูล.....	26
การทดสอบสมมติฐาน.....	32
การทดสอบเพิ่มเติม	38
5 สรุป และอภิปรายผล.....	42
สรุปผลการวิจัย.....	42
ข้อเสนอแนะ.....	45
ข้อเสนอแนะในการทำงานวิจัยครั้งต่อไป.....	45
บรรณานุกรม.....	47
ภาคผนวก.....	49
ประวัติย่อของผู้วิจัย	53

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3-1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกประเภทตามวัตถุประสงค์การจดทะเบียนของ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์.....	18
3-2 สรุปกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา.....	19
3-3 ค่าเฉลี่ยอัตรากำไรสุทธิต่อยอดขายได้รวมของกลุ่มธุรกิจ.....	20
4-1 ความถี่และอัตราร้อยละประเภทธุรกิจ ของห้างหุ้นส่วนขนาดเล็กในจังหวัดชลบุรี.....	26
4-2 ความถี่และร้อยละของทุนจดทะเบียน ของห้างหุ้นส่วนขนาดเล็กในจังหวัดชลบุรี.....	27
4-3 ความถี่และร้อยละของผู้ทำบัญชี ของห้างหุ้นส่วนขนาดเล็กในจังหวัดชลบุรี.....	28
4-4 ความถี่และร้อยละ วุฒิการศึกษาของผู้ทำบัญชี.....	28
4-5 ความถี่และร้อยละของผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่ตรวจสอบห้างหุ้นส่วนขนาดเล็กใน จังหวัดชลบุรี.....	29
4-6 ประเภท จำนวนและอัตรากำไรสุทธิต่อยอดขายได้รวมของกลุ่มธุรกิจ.....	30
4-7 ความถี่และร้อยละของระดับการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน.....	31
4-8 ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรที่นำมาศึกษาคุณภาพงบการเงินในด้านคุณภาพกำไรก่อน และหลังจากเปลี่ยนผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีภาษีอากร.....	34
4-9 ผลการทดสอบเปรียบเทียบ ค่าความผันผวนของอัตรากำไรสุทธิต่อยอดขายได้รวมใน แต่ละกลุ่มธุรกิจ กับ ค่าเฉลี่ยธุรกิจของกลุ่มเดียวกัน ก่อนและหลังจากการเปลี่ยนผู้สอบ บัญชีรับอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีภาษีอากร.....	35
4-10 ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรที่นำมาศึกษาคุณภาพงบการเงินในด้านการเปิดเผยข้อมูล ในหมายเหตุก่อนและหลังการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีภาษีอากร.....	37
4-11 ผลการทดสอบความแตกต่างคุณภาพงบการเงินด้านการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินก่อน และหลังจากการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีภาษีอากร.....	38
4-12 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานงานวิจัย.....	39
4-13 จำนวนกลุ่มตัวอย่างของผู้ทำบัญชี.....	40
4-14 ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรที่นำมาศึกษาคุณภาพงบการเงินด้านคุณภาพกำไร โดยพิจารณาแยกตามกลุ่มผู้ทำบัญชี.....	40

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4-15 ผลการทดสอบเปรียบเทียบค่าความผันผวนของอัตรากำไรสุทธิต่อยอดรายได้รวมใน แต่ละกลุ่มผู้ทำบัญชีก่อนและหลังจากการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชี ภาษีอากร.....	41

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1-1 กรอบแนวคิดของการวิจัย	5

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University